

След-И

ЧЕСТИТ ДЕН НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ!

Никой не може да наложи ценности на някого друго, но може да разкаже за тях.

През 1922 г. Стоян Омарчевски — министър на народното просвещение в правителството на Александър Стамболийски внася предложение в Министерския съвет за определянето на 1 ноември като Ден на българските народни будители. Всъщност министър Омарчевски дава път на инициатива от по-ранни години на група интелектуалци, сред които са Иван Вазов, проф. Любомир Милетич, д-р Михаил Арнаудов, Стилиян Чилингиров, Адриана Будевска и др.

През 1945 г. честването на празника е отменено от наскоро дошлото на власт правителство на Отечествения фронт. Празникът е възстановен на 1 ноември 1990 г. Народните будители са от периода на Възраждането, но и обществени дейци, включително християнски светци от предходните епохи, борци за народното добруване във времената на Априлското въстание и Освобождението, творци и политически дейци, чиито дела са очертали културния възход на народа или са се трудили за свободата му в следосвобожденските години.

Възрожденците ни виждат България като част от Европа, а образованието, правдата и свободата като своя завера.

Отделно очертаваме и маршрутите и странстванията на Христо Ботев и П. Р. Славейков.

И понеже екипът ни е готов и сработен, обмисляме и още нещо: един интердисциплинарен проект, който ще осъществим с учениците си, насловът ще е: *Хуманитаристика и технологии*. Има време и затова.

Сега разгледайте СЛЕД-И, нашето пространство за култура и нещотърсачество.

Съдържание

1– Христо Ботев

2-Иван Вазов

3-Васил Априлов

4-Миладинови

5-Каравелов

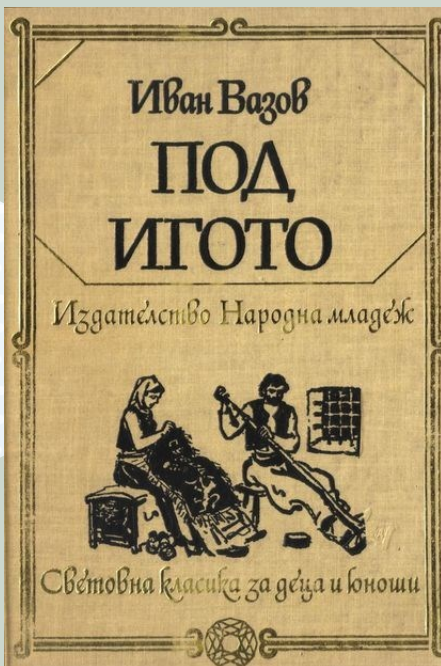
Христо Ботев (1848-1876)

Поет революционер, деец на българското националноосвободително движение. Роден е в **Калофер** в семейството на учителя Б. Петков. Учи в родния си град, покъсно, с помощта на Найдено Геров през 1863 г. продължава образованието си в Одеса. В Русия прави първите си поетични опити, а през 1865 г. напуска гимназията и се свързва с руските революционни среди. Учителства в с. Задунаевка, Бесарабия, а през 1867 – в родния Калофер. Емигрант е във Влашко, където се сближава със Стефан Караджа, Хаджи Димитър, Васил Левски, Стефан Стамболов, Любен Каравелов и др. Преподава последователно в българското училище в Александрия и в Измаил. След 1871 г. Се отдава на комитет (БРЦК), в т. ч. и като негов ръководител. Водач на четата от **около** 200 души, с която на 17 май 1876 г. слиза от кораба „Радецки“ близо до с. Козлодуй. След тежки боеве загива в подножието на вр. Камарата, Врачанско.



Български писател, поет и драматург. **Патриарх на българската литература.** Творчество му отразява две исторически епохи – Възраждането и Следосвободенска България. Учи в родния си град Сопот, в Калофер и в Пловдив. В Браила живее за кратко време с хъшовете. Насочва се към патриотично-граждански теми. Работи като учител и преводач, включва се в различни родолюбиви начинания – преди и след Освобождението, за кратко е министър на просвещението. Но основното му призвание – писателството – дава облика на живота му. Създава първия български роман “Под игото” (1894), разкази, повести, комедии, пътеписи, поеми... Пише литературна критика, мемоари, стихове за деца и др.

Иван Вазов (1850-1921)



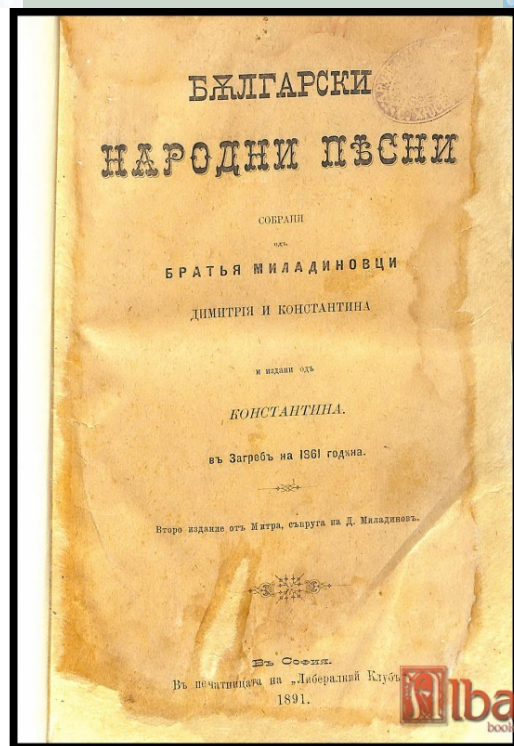
Изтъкнат обществен и просветен деец. Един от инициаторите за създаването на Габровското взаимно училище – **първото новобългарско светско училище** (1835). Привърженик на руското културно влияние сред българите, участва в превръщането на Одеса в един от центровете за подготовка на българската интелигенция. Автор на „Българските книжици или на кое словенско племе собствено принадлежи кириловската азбука?” (1841), „Денница на новоболгарското образование” (1841) и „Дополнение к книге: „Денница...” (1842), „Болгарские грамоты” (1845) и „Мисли за сегашното българско учение” (1847) и др.

Васил Априлов
(1789-1847)



Братя Миладинови са изтъкнати български възрожденци, просветители и фолклористи. Родени са в град Струга. Дълго време Димитър Миладинов е учител в много градове на Македония. Развива широка обществена и просветителска дейност. През 1861 година излиза епохалният труд на Миладинови “Български народни песни”. В него те събират, подреждат и систематизират образци на българския песенен фолклор. Обявен за “царски душманин”, Димитър Миладинов е арестуван и отведен в Цариград. Не след дълго там е затворен и неговият брат Константин, като и двамата са набедени от гръцките фанариоти. Двамата умират от тиф в цариградските тъмници през 1862 година.

Братя Миладинови – Константин и Димитър
(Димитър – 1810-1862; Константин – 1830-1862)



Любен Каравелов е български поет, писател, революционен деец и енциклопедист, журналист, етнограф; по-големият брат на влиятелния следосвобожденски политик Петко Каравелов. Създател и ръководител на **Българския революционен централен комитет (БРЦК)**. Издава революционен вестник („Свобода“). През есента на 1869 г. създава в Букурещ Българския революционен централен комитет (БРЦК), по-късно изготвя и първите му програмни документи, в които застъпва идеята за освобождение на България чрез революционни средства. Защищава изграждането на демократично общество. Издава в. „Независимост“, сп. „Знание“. Автор и преводач на десетки стихотворения, статии, фейлетони, разкази, повести, сред които „Маминото детенце“ и „Българи от старо време“ .

Любен Каравелов
(1834-1879)

